

Lausuntopyyntö ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Endomines Oy, Pampalon kaivoksen toiminnan laajentaminen

Kunnanhallitus 18.08.2026 § 109
287/00.01.02.03/2026

Valmistelija

kunnanjohtaja Marjut Ahokas, marjut.ahokas@ilomantsi.fi

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa Pampalon kaivoksen toiminnan laajentamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto tulee toimittaa Lupa- ja valvontavirastolle 26.8.2026 mennessä.

Endomines Oy suunnittelee Pampalon kultakaivoksen toiminnan laajentamista Ilomantsin Hattuvaaran alueella ja on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Lupa- ja valvontavirastolle YVA-lain (252/2017) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla <http://www.ymparisto.fi/pampalon-kaivoksen-toiminnan-laajentaminen-YVA>.

YVA-menettely koskee maanalaisen kaivoksen ja avolouhoksen laajentamista ja syventämistä, rikastushiekka-alueen sekä sivukivi- ja maa-ainesten läjitysalueiden laajentamista sekä raakaveden ottamista Hattujärvestä. Tavoitteena on mahdollistaa kaivostoiminnan jatkuminen nykyisen kaltaisena pitkälle tulevaisuuteen.

YVA:ssa tarkastellaan nykytilan mukaista vaihtoehtoa (VE0) sekä kahta laajennusvaihtoehtoa (VE1a ja VE1b), joiden keskeinen ero liittyy rikastushiekan sijoitustapaan. VE1a perustuu märkäläjäytykseen ja VE1b suodatetun rikastushiekan kuivaläjäytykseen.

Kunnan näkökulmasta hankkeella on merkittäviä myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia. Kaivostoiminnan jatkuvuus tukee työpaikkojen säilymistä ja syntymistä sekä vahvistaa seudun yritystoimintaa, erityisesti urakointi-, kuljetus-, kunnossapito-, majoitus- ja palvelusektoreilla. Hanke tukee myös Ilomantsin elinvoimaisuutta ja verotulopohjaa sekä vahvistaa alueen roolia kaivannaisalan toimintaympäristönä. Laajennuksen toteutuminen vähentää riskiä toiminnan ennenaikaisesta päättymisestä nykyisten tuotantoalueiden ehtyessä.

Kunta kiinnittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa erityistä huomiota vesistövaikutuksiin, kaivannaisjätteiden hallintaan, rakenteelliseen turvallisuuteen sekä toiminnan pitkäaikaisiin vaikutuksiin vesistöissä tapahtuvan kuormituksen näkökulmasta. Hankkeessa suunnitellaan rikastushiekka-alueiden kasvattamista, vesien hallinnan muutoksia sekä vedenottoa Hattujärvestä. Kaivostoiminnan aikainen pääpurkusuunta on Riitaoja-Sivakkojoki-Hattujärvi. Kaivoksen sulkemisen jälkeen vesiä johdettaisiin myös Lietoja-Alajoki-Koitajoki -suuntaan. Näiden ratkaisujen vaikutukset on arvioitava riittävän yksityiskohtaisesti sekä normaalitilanteissa että häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Esittelijä

kunnanjohtaja Ahokas Marjut

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan Pampalon kaivoksen toiminnan laajentumista koskevaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan seuraavaa:

Ilomantsin kunta toteaa, että Pampalon kaivoksen toiminnan jatkuminen ja mahdollinen laajentaminen on alueen elinvoiman, työllisyyden ja yritystoiminnan kannalta merkittävää. Kunta pitää tärkeänä, että YVA-menettelyssä tuotetaan riittävä ja luotettava tietopohja hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi ennen jatkolupakäsittelyä.

Kunta esittää, että hankkeen vesistövaikutukset arvioidaan kattavasti sekä normaalitilanteiden että poikkeus- ja häiriötilanteiden osalta ja Hattujärven vedenoton vaikutukset järven vedenkorkeuteen, ekologiseen tilaan, kalastoon ja virkistyskäyttöön selvitetään yksityiskohtaisesti.

Rikastushiekka-alueiden, sivukivialueiden sekä muiden kaivannaisjätteiden pitkäaikainen turvallisuus tulee osoittaa kaikissa tarkasteltavissa vaihtoehtoissa. Kaivoksen sulkemisen jälkeiset vaikutukset sekä vesienhallinnan toimivuus pitkällä aikavälillä tulee esittää riittävällä tarkkuudella. Myös vaikutukset kalastukseen, virkistyskäyttöön ja alueen luontoarvoihin tulee arvioida kattavasti.

YVA-selostuksessa tulee vertailla vaihtoehtojen VE1a ja VE1b ympäristöriskejä siten, että päätöksenteon tueksi voidaan osoittaa ympäristön kannalta turvallisoin toteutustapa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteitä varten ja tiedoksi

1. kirjaamo@lvv.fi